

تأثیر فضای سایبر بر امنیت

از منظر حقوقی، اجتماعی، سیاسی و نظامی

سعید حیدری

علی بیگی

سرشناسه : حیدری، سعید، ۱۳۶۷

عنوان و نام پدیدآور : تأثیر فضای سایبر بر امنیت از منظر حقوقی، اجتماعی، سیاسی و نظامی/سعید حیدری، علی بیگی

مشخصات نشر : تهران: فانوس دنیا، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری : ۲۷۳ ص. ۴۰۰.۰۰۰ ریال

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۶۰۹۷-۴۱-۳

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

موضوع : حقوقی

رده بندی دیویی : ۳۰۳/۴۸۳۳

شماره کتابشناسی ملی : ۵۸۰۱۱۸۴



www.fanoos-edonyo.ir
Fanoos.donyo.com

تأثیر فضای سایبر بر امنیت از منظر حقوقی، اجتماعی، سیاسی و نظامی
 مؤلفان: سعید حیدری، علی بیگی
 طرح جلد: صدیقه شاه میرزایی جشقانی
 انتشارات: فانوس دنیا
 نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۰۹۷-۴۱-۳
 شمارگان: ۱۰۰۰
 قیمت: ۴۰۰.۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

۱	مقدمه
۵	بخش اول: کلیات
۸	❖ تا.بخچه فناوری اطلاعاتی و ارتباطی
۱۹	❖ تعریف اینترنت و مسائل در حال ظهور آن
۲۴	❖ فضای سایبر
۲۹	❖ امنیت
۳۷	❖ امنیت سایبری
۴۰	❖ پدافند
۴۵	بخش دوم: فرصت‌ها و ابعاد، مخاطر فضای سایبر
۴۸	❖ فضای سایبر و دین
۵۳	❖ فضای سایبر و امنیت
۵۳	❖ فضای سایبر و بُعد فرهنگ
۶۳	❖ فضای سایبر و بُعد اقتصادی
۶۸	❖ فضای سایبر و بُعد اجتماعی
۷۶	❖ فضای سایبر و بُعد سیاسی
۱۰۵	❖ فضای سایبر و بُعد نظامی
۹۹	بخش سوم: چالش‌های فضای سایبر
۱۰۱	❖ فضای سایبر و فرهنگ
۱۱۶	❖ آسیب‌ها و مشکلات فردی

❖ فضای سایبر و اقتصاد.....	۱۲۰
❖ سیاسی.....	۱۲۳
❖ انقلاب اطلاعات و فناوری ارتباطات در امور نظامی.....	۱۳۰
بخش چهارم: فضای سایبر از بعد حقوقی	۱۵۹
❖ جرائم سایبری.....	۱۶۲
❖ قانون جرائم رایانه‌ای.....	۱۶۷
❖ جرائم سایبری علیه امنیت.....	۱۷۴
❖ تروریسم.....	۱۸۷
❖ رویکرد نظامی - امنیتی.....	۲۰۵
❖ آراءهای حقوقی و اجرایی در جرائم سایبری.....	۲۱۳
❖ دفاع سایبری.....	۲۲۶
بخش پنجم: ارزیابی مطالب و ارائه پیشنهادات	۲۴۶
❖ ارزیابی مطالب.....	۲۴۸
❖ ارائه پیشنهادات.....	۲۵۸
فهرست منابع	۲۶۲
الف: منابع فارسی	۲۶۲
ب: منابع لاتین	۲۷۱
ج: تارنماها	۲۷۴

مقدمه

امروزه انقلاب اطلاعات باعث پیدایش نظام‌های اطلاعاتی و الکترونیکی جدید شده است که می‌تواند امکان انباشت انبوه اطلاعات و امکان انتقال سریع، پرحجم و جهانی اطلاعات را فراهم نماید. این تحولات امکان دستیابی افراد را به انواع و اقسام گوناگون اطلاعات در سطحی وسیع در سراسر جهان پدید می‌آورد و انسان‌ها می‌توانند به سادگی اطلاعات علمی، فرهنگی، تجاری، سیاسی، مذهبی و ... را به دست آورند.

همچنین تبادل اطلاعات و توسعه شبکه‌ها و ارتباطی، بسیاری از وابستگی‌های ملی و محلی افراد را که موجب محدودیت زندگی آن‌ها در چهارچوب مرزها می‌شود، کاهش می‌دهد و بعد جهانی به زندگی انسان‌ها می‌بخشد. به بیان دیگر، فضای مجازی و فراوری اطلاعات هویت مستقل نوین انسان را که محور فرهنگ جدید است تثبیت کرده و بعدی جهانی به آن می‌بخشد که این بعد جهانی فرهنگ اگر به معنای یکسان‌سازی فرهنگی تلقی شود، می‌تواند به

عنوان تهدید علیه هویت افراد تلقی شود. تحول دیگری که به واسطه انقلاب اطلاعات و ارتباطات در عرصه جهانی به وقوع پیوسته است، توسعه و تحول در امور اقتصادی است که اصلی‌ترین موتور محرک رقابت در جهانی شدن را در بعد اقتصادی آن می‌توان یافت. اقتصاد جهانی به دلیل تعمیم شیوه تولید نوین و بهره‌گیری از امکانات به‌دست آمده ناشی از تحولات صورت گرفته در زمینه ارتباطات و اطلاعات، جهانی شده و موجب پیدایش زمینه یکسان‌سازی اقتصادی جهانی و جذب آنها در اقتصاد جهانی شده است. بدین گونه، نظام‌های اقتصادی اجتماعی کشورهای مختلف به دلیل جذب شیوه‌های تولید در یک نظام جهانی همسان می‌شوند. به دنبال آن، نظام‌های پولی کشورهای مختلف نیز در نظام پولی جهانی ادغام می‌گردد. این فرآیند از راه روند تجدید ساختار اجتماعی در کشورهای مختلف به ویژه جهان سوم صورت می‌گیرد و در آن تمامی نهادهای اجتماعی و اندیشه‌های وابسته به آن مانند قوم‌گرایی، ملی‌گرایی و مذهب در اختیار این تحول وسیع ساختار اجتماعی برای ادغام در فرآیندهای جهانی قرار می‌گیرد.

حال که در عصر حاضر، فناوری اطلاعات و جهان‌سازان تمام فعالیت‌های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و علمی بشر را تحت تأثیر قرار داده و به طور بنیادین جوامع را دستخوش تغییر و

تحول کرده است. از شاخصه‌های مهم پایداری و ثبات هر حکومت، امنیت ملی است و سخن گفتن از امنیت ملی مستلزم برخورداری از توسعه انسانی و توجه به جوانب مختلف سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی آن است. دشمنان هر حکومت برای براندازی آن، از ابزارها و روش‌های مختلفی استفاده می‌کنند، تا ثبات سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی آن کشور را به چالش بکشند. از آنجا که امنیت کشور، در گرو کسب، حفظ و ازدیاد قدرت می‌باشد. در عصر حاضر که سراسر اطلاعات و ارتباطات مشهور است، یکی از ابزارهای پر قدرت، بالش رنگیز در امنیت هر کشور، فضای مجازی است که می‌تواند به سهولت تهدیدات و زمینه‌های ناامنی ملل را فراهم آورد.

توسعه فناوری ارتباطات و اطلاعات (ICT)، جهان امروز را کوچک و کوچک‌تر کرده است و به دهکده جهانی تبدیل ساخته است، اقتصاد کشورهای مختلف جهان را به یکدیگر پیوند داده و استانداردهای حقوقی ویژه‌ای را بر جهان تحمیل می‌کند. در این میان، فرهنگ‌های مختلف به رقابت برخاسته و پی جوی هویت ملی و ملی‌گرایانه گامشده خود می‌باشند؛ همچنین، جنبش‌های گوناگون سیاسی، اجتماعی و زیست محیطی در سراسر جهان شکل گرفته که موجب تحولات گسترده در چهره جهان از ابعاد مختلف شده است. بنابراین،

با توجه به جهانی شدن ارتباطات و اطلاعات و افزایش نقش فضای سایبر در زندگی مردم جهان، فضای سایبر یکی از منابع مهم کسب، حفظ و افزایش قدرت ملی به شمار می‌رود. از طرف دیگر، در راستای حفاظت و ارتقای امنیت ملی جوامع، ضروری است تا عملکرد و تأثیرات فضای سایبر در زمینه‌های ایجاد یا سلب امنیت را مورد تحلیل و بررسی قرار داد تا تأثیرات منفی و مثبت بر جنبه‌های مختلف امنیت ملی را شناسایی نمود. بنابراین، سعی شده است تا در این کتاب سعی به جایگاه فضای سایبر بر امنیت ملی جوامع شناسایی و مورد تحلیل قرار گیرد.